

فصلنامه مهندسی مالی و مدیریت اوراق بهادار

دوره چهارده، شماره پنجاه و شش، پائیز ۱۴۰۲

نوع مقاله: علمی پژوهشی

صفحات: ۱۶۰-۱۷۷

نهادهای مالی خاص در تأمین مالی پروژه‌های صنعت گردشگری ایران در بستر بازار سرمایه

معصومه نادری^۱

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۰۶/۱۰ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۰۷/۱۷

حسن قالیباف اصل^۲

غلام حیدر ابراهیم‌بای سلامی^۳

میرفیض فلاح^۴

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی نهادهای مالی ویژه؛ در تأمین مالی پروژه‌های صنعت گردشگری ایران در بستر بازار سرمایه می‌باشد. براساس پیش‌فرض فلسفی تحقیق، این پژوهش از نوع تفسیری است. همچنین پارادایم پژوهش، پراگماتیسم (عملگرا) و رویکرد آن در حوزه پژوهش‌های آمیخته می‌باشد. در اینجا نوعی گرایش به قابلیت کاربرد "آنچه کارگر می‌افتد" و راه‌حل‌های مسائل وجود دارد؛ بنابراین بر ابعاد مهم پژوهش و سؤال‌های آن تأکید می‌گردد لذا فرضیه‌ای مورد بررسی قرار نمی‌گیرد و هدف آن پاسخ‌گویی به سؤالات پژوهش است. در این روش پژوهش، محقق با بررسی اسناد و نظرخواهی خبرگان از طریق مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته اولیه و پرسشنامه به روش دلفی، نتایج کیفی و کمی را با رویکرد مثلث‌سازی مقایسه و جمع‌بندی کرده است. نتایج پژوهش نشان داده است که صندوق‌های سرمایه‌گذاری املاک و مستغلات، تشکیل شرکت سهامی عام پروژه، صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر، تشکیل صندوق سرمایه‌گذاری زیرساخت گردشگری، تشکیل سندیکای ضمانت اوراق توسط صندوق توسعه گردشگری با بانک‌ها، ایفای نقش بیمه‌گر اتکایی توسط صندوق توسعه گردشگری، تشکیل انجمن مشترک بیمه برای جبران خسارت طرح‌های گردشگری مورد اجماع و توافق قرار گرفته است.

کلمات کلیدی

گردشگری، نهادهای مالی، تأمین مالی، بازار سرمایه، مشارکت عمومی خصوصی

۱- گروه مالی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، شهر تهران، ایران. naderi.masoumeh14@gmail.com

۲- گروه مدیریت، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران. (نویسنده مسئول) h.ghalibaf@alzahra.ac.ir

۳- گروه کسب‌وکار، دانشکده کارآفرینی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. ghsalami@ac.ut.ir

۴- گروه مدیریت بازرگانی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. fallahshams@gmail.com

در سال‌های اخیر نوسانات و سقوط مداوم قیمت جهانی نفت باعث شده است تا گردشگری به‌عنوان جریان نقدی و منبع توسعه اقتصادی برای اکثر کشورها در نظر گرفته شود. گردشگری فرآیند نوینی در اقتصاد کشورهاست. رشد و گسترش این صنعت به دلیل ماهیت و کارکردهای جامع اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آن در بین دیگر فعالیت‌های اقتصادی چشم‌گیر است و به همین دلیل این بخش استعداد آن را دارد که در راهبرد اصلی دولت برای توسعه کشور قرار گیرد و پروژه‌های مشترک به‌ویژه با مشارکت بخش خصوصی، بخش عمومی و سرمایه‌گذاری خارجی در گستره ملی و بین‌الملل را در برگیرد. با توجه به این‌که گردشگری، صنعت کاملاً چندبخشی است که بسیاری از ذی‌نفعان را در ارائه خدمات متنوعی درگیر می‌کند، بنابراین نقش دولت‌ها در تسهیل و ترویج گردشگری از طریق فراهم کردن محیط مطلوب اجتماعی-سیاسی و حقوقی به‌ویژه برای مشارکت‌های بین‌المللی و سرمایه‌گذاران خصوصی از اهمیت بالایی برخوردار است. مشارکت شرکت‌های بین‌المللی و برندهای معتبر علاوه بر افزایش سرمایه‌گذاری و تأمین مالی، بستر انتقال دانش، فن‌آوری و تجربه را در طراحی، ساخت و بهره‌برداری میسر می‌سازد. دولت‌ها وظیفه‌دارند در نقش کارگزار منافع ملی بستر مشارکت بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران و شرکت‌های بین‌المللی را فراهم سازند. بدون حمایت دولت‌ها، سرمایه‌گذاری خارجی و رشد بخش خصوصی محقق نمی‌گردد. (ابراهیم‌بای سلامی، غلامحیدر، شکوهی نیا، علی‌اصغر، ۱۳۹۷)

مبانی نظری و مروری بر پیشینه پژوهش

صنعت گردشگری یکی از صنایع مهم خدماتی در اقتصاد محسوب می‌شود. بررسی‌ها نشان می‌دهد بخش بالایی از هزینه سرمایه صرف شده، برای توسعه دارایی‌های ثابت و زیرساخت‌های گردشگری مورد استفاده قرار می‌گیرد. بر اساس برآورد سازمان جهانی گردشگری طی ۲۰ سال آینده بیش از سه تریلیون دلار بر روی صنعت گردشگری و زیرساخت‌های پشتیبان آن فقط در خاورمیانه هزینه خواهد شد.^۱ پروژه‌های زیرساختی اغلب پیچیده هستند و تعداد زیادی از طرفین را درگیر می‌کنند لذا نیاز به تمهیدات پیچیده حقوقی برای اطمینان از توزیع صحیح بازپرداخت‌ها و تقسیم ریسک برای ترغیب مشوق‌های همه طرفین به‌ویژه در سرمایه‌گذاری‌های خارجی دارد. بسیاری از سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی پس از سال‌ها؛ جریان‌ات نقدی ایجاد می‌کنند و همچنین در مرحله اولیه یک پروژه زیرساختی در معرض خطرات زیادی قرار دارد و علاوه بر این، منحصربه‌فرد بودن پروژه‌های زیرساختی از نظر خدماتی که ارائه می‌دهند باعث می‌شود که سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی، نقدینگی کمتری داشته باشند. (TTF) (2008 تفاوت‌های ساختاری، حقوقی، فنی و اقتصادی در انواع پروژه‌ها در مناطق مختلف دنیا منجر به

فصلنامه مهندسی مالی و مدیریت اوراق بهادار / دوره ۱۴ / شماره ۵۶ / پاییز ۱۴۰۲

شکل‌گیری روش‌های متنوع تأمین مالی برای انواع پروژه‌ها گردیده است. (علی‌مرادی، محمد، سیدنورانی، محمدرضا، ۱۳۹۴)

مروری بر ادبیات موجود در حوزه تأمین مالی در بخش گردشگری و بررسی پیشینه پژوهش‌های داخلی نشان می‌دهد که در خصوص نقش نهادهای مالی به‌ویژه در حوزه بازار سرمایه در تأمین مالی پروژه‌های صنعت گردشگری ایران، بررسی کامل و جامعی صورت نگرفته است. هرچند در دیگر کشورها به‌صورت جدی به این امر پرداخته شده است. لذا با توجه به این خلأ تحقیقاتی تلاش گردیده است پژوهشی در این خصوص صورت گیرد. بررسی و تحلیل این موضوع علاوه بر اینکه موجب غنا بخشیدن به ادبیات این موضوع در ایران می‌شود، می‌تواند منجر به مرتفع کردن مشکل نقدینگی بخش گردشگری شود. همچنین با توجه به ضرورت و اهمیت اتخاذ رویکرد جامع و علمی برای طراحی و راه‌اندازی نهادهای مالی جدید باعث ایجاد نوآوری و تنوع‌بخشی در بازار سرمایه کشور می‌گردد.

جدول ۱- مروری بر مهم‌ترین تحقیقات پیشین

نویسنده	سال	عنوان	توضیحات
فرزین	۱۳۸۷	شناخت جایگاه و حوزه‌های فعالیت تعاونی‌های گردشگری در ایران و جهان	آشنایی با ماهیت تعاونی‌های گردشگری، تعیین جایگاه تعاونی‌های گردشگری کشور در میان سایر تعاونی‌ها و بهره‌مندی از تجارب تعاونی‌های گردشگری هشت کشور منتخب و ارائه راهکارهای مناسب برای بهبود و توسعه تعاونی‌های کشور (فرزین، محمدرضا، ۱۳۸۷)
چیت‌سازان و همکاران	۱۳۹۸	شناسایی عوامل پیش‌برنده استفاده از تأمین مالی جمعی توسط کارآفرینان (مورد مطالعه: صنعت گردشگری)	عوامل پیش‌برنده در قالب شش محور مجزا طبقه‌بندی نمود که شامل: عوامل مرتبط با جویندگان سرمایه، عوامل مرتبط با تأمین‌کنندگان سرمایه، عوامل مرتبط با پلتفرم، عوامل مرتبط با پروژه و ایده، عوامل مرتبط با روش تأمین مالی جمعی و عوامل مرتبط با محیط و زمینه و زیر مقولات آن‌ها (چیت‌سازان، هستی و همکاران، ۱۳۹۸)
پریک آ و همکاران	۲۰۰۹	سرمایه‌گذاری مؤسسات مالی بین‌المللی در گردشگری و مهمان‌نوازی	این مقاله به تشریح نقش IFI ^۲ در تأمین مالی پروژه‌های گردشگری و مهمان‌نوازی می‌پردازد. (PERIC ^۳ et al. 2009)
هیدالگو ^۴ و همکاران	۲۰۱۲	تأمین مالی گردشگری توسط مؤسسات مالی بین‌المللی: یک تحلیل انتقادی	این تحقیق هدف دوگانه دارد: اول، شناسایی ویژگی‌های اصلی این سازمان‌ها و جنبه‌های مرتبط با کانال‌گذاری منابع مالی آن‌ها به پروژه‌های گردشگری؛ و ثانیاً نظر گروهی از کارشناسان را در مورد این عملیات تأمین مالی. (Carrillo-Hidalgo & Fernández Ignacio Pulido, 2012)

نهادهای مالی خاص در تأمین مالی پروژه‌های.../نادری، قالبیاف اصل، ابراهیم‌بای سلامی و فلاح

نویسنده	سال	عنوان	توضیحات
حسنول بنا ^۵	۲۰۲۲	نقش مؤسسات بانکی و مالی در صنعت گردشگری و هتلداری در بنگلادش	نقش واسطه‌های بانکی و مالی برای تسهیل و سرمایه‌گذاری در صنعت گردشگری و مهمان‌نوازی را بررسی می‌کند تا این صنعت بتواند به سرعت شکوفا شود و به روند توسعه اجتماعی-اقتصادی بنگلادش کمک شایانی کند. (Banna, 2022)

منبع: یافته‌های پژوهش‌گر

پروژه‌های گردشگری با توجه به ماهیت متفاوت پروژه‌ها از ریسک‌های متنوعی برخوردارند. با استفاده از اقدامات و ابزارهای پوشش ریسک می‌توان تا حدود زیادی به امر سرمایه‌گذاری و پوشش ریسک سرمایه‌گذاران کمک کرد. یکی از راه‌های تأمین مالی و پوشش ریسک؛ حضور گسترده سرمایه‌گذاران نهادی است. استفاده سرمایه‌گذاران نهادی از توانایی‌هایشان برای نظارت بر مدیریت و عملکرد شرکت، تابعی از میزان سرمایه‌گذاری آن‌ها است. همچنین آن‌ها می‌توانند علاوه بر منافع خود، منافع عموم سهام‌داران را تأمین کنند. این امر در راستای تحقق اهداف اجتماعی بازارهای سرمایه اهمیت ویژه‌ای دارد. (کامیابی، یحیی، پرهیزگار، بتول، ۱۳۹۵) براساس بند ۲۷ ماده یک قانون بازار اوراق بهادار ج.ا.ا، سرمایه‌گذاران نهادی عبارت‌اند از: بانک‌ها و بیمه‌ها، هلدینگ‌ها، شرکت‌های سرمایه‌گذاری، صندوق بازنشستگی، شرکت تأمین سرمایه و صندوق‌های سرمایه‌گذاری ثبت شده نزد سازمان بورس اوراق بهادار، هر شخص حقیقی یا حقوقی که بیش از ۵ درصد یا بیش از ۵ میلیارد ریال از ارزش اسمی اوراق بهادار در دست انتشار ناشر را خریداری کند، سازمان و نهادهای دولتی و عمومی، شرکت‌های دولتی و اعضای هیات مدیره و مدیران ناشر یا اشخاصی که کارکرد مشابه دارند.^۶

همچنین به دلیل ریسک بالای سرمایه‌گذاری در طرح‌های صنعت گردشگری؛ تقویت همکاری بخش دولتی و خصوصی به‌ویژه سرمایه‌گذاری بین‌المللی را می‌طلبد که درعین حال می‌تواند علاوه بر پوشش ریسک مزایای بیشتری مانند انتقال فن‌آوری، ارتباطات، سهولت ارتباط مابین تأمین‌کننده‌ها و دسترسی به بازارهای جهانی را فراهم کند. (Haxton, 2015) بنابراین نقشی که این‌گونه مؤسسات در تأمین اعتبار کمی و کیفی بین‌المللی برای گردشگری دارند باید در نظر گرفته شود. (Melián-Alzol, Fernández- 2015. Monroy, and Hidalgo-Peñate) مؤسسات مالی بین‌المللی، سرمایه‌گذاری در صنعت گردشگری را از سال ۱۹۵۶ آغاز کردند و روند گسترش عملیات آن‌ها با گذشت زمان افزایش پیدا کرده است. به‌طور کلی نهادهای مالی بین‌المللی فعال در حوزه گردشگری عبارت‌اند از: موسسه مالی بین‌المللی^۷، آژانس تضمین سرمایه‌گذاری چندجانبه^۸، صندوق‌های ساختاری و سرمایه‌گذاری اتحادیه اروپا^۹، صندوق توسعه آسیا^{۱۰}، صندوق همکاری اقتصادی خارج از کشور^{۱۱}، شرکت سرمایه‌گذاری خصوصی خارج از

کشور^{۱۲}، آژانس‌های اعتباری صادراتی^{۱۳}، بانک سرمایه‌گذاری زیرساخت آسیا^{۱۴}، بانک توسعه اسلامی^{۱۵}. نهادهای دیگری نظیر صندوق سرمایه‌گذاری واحد، صندوق زیربنایی بانک توسعه اسلامی، دفتر همکاری‌های فنی^{۱۶}، مرکز بین‌المللی برای کشاورزی و صندوق سرمایه‌گذاری دارایی‌های اوقاف^{۱۷}، بنیاد جهانی وقف^{۱۸} نیز وجود دارد که وابسته به گروه بانک توسعه اسلامی هستند و هدف‌شان ارائه خدمات مالی و غیرمالی در راستای توسعه کشورها است. تأمین مالی بانک توسعه اسلامی در قالب روش‌های مختلف تأمین مالی مانند وام، اجاره به شرط تملیک، فروش اقساطی، استصناع، مشارکت در سرمایه، تقسیم سود، خطوط اعتباری و کمک‌های فنی انجام می‌شود. (رستم زاده، پرویز، نصیرآبادی، شهره، ۱۳۹۵)

در کنار نهادهای مالی بین‌المللی، نهادهای خاص و ویژه‌ای به‌خصوص در بازار سرمایه قرار دارند که وزارت میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری کشور با توجه به طیف وسیع طرح‌های سرمایه‌ای گردشگری خود می‌تواند جهت تأمین مالی از آن‌ها بهره بگیرد. این نهادها دارای ساختارهای متنوع و منعطفی است که برای توسعه زیرساخت‌های گردشگری می‌توانند مؤثر واقع شوند.

روش‌شناسی پژوهش

از آنجائی که فرمت داده‌ها به‌صورت ترکیبی (کمی و کیفی) است، در بخش کیفی پژوهش، ابتدا کلیه اسناد و مطالعات علمی پیرامون تأمین مالی صنعت گردشگری موردبررسی قرار داده و سپس محقق با پارادایمی عملگرا (پراگماتیسم) به دنبال شناسایی مؤلفه‌ها، عوامل مؤثر و پیامدها و نیز تأیید آن‌ها توسط خبرگان این حوزه از طریق مصاحبه است و محقق برای دستیابی به اطلاعاتی غنی، روش نمونه‌گیری غیر احتمالی، هدفمند و اطلاعات محور با روش گلوله برفی اقدام به انتخاب نمونه می‌کند. نمونه‌گیری گلوله برفی یک روش نمونه‌گیری غیر احتمالی برای مواقعی است که واحدهای مورد مطالعه به‌راحتی قابل‌شناسایی نباشند. حجم نمونه بستگی به اهداف پژوهش و نیز به حجم پژوهش‌های انجام‌شده در این حوزه دارد و در مورد حجم نمونه خبرگان بهترین رویکرد تعیین حجم نمونه را اشتراوس و کوربین^{۱۹} در سال ۱۹۹۸ ارائه نموده‌اند. آن‌ها معتقدند که هر مصاحبه باید بلافاصله تحلیل گردد و کدهای اولیه مقولات شکل گیرد (با مصاحبه اول) سپس مصاحبه‌های بعدی با گرفتن بازخورد از مصاحبه‌های قبل انجام پذیرد و فرایند مصاحبه‌ها تا جایی ادامه یابد که مقولات اشباع شوند، این نقطه اشباع تئوریک نامیده می‌شود و اشتراوس و کوربین تعداد نفرات برای رسیدن به آن را ۱۰ تا ۳۰ نفر می‌دانند. (مرادی و میرالماسی، ۱۳۹۸، ۷۰۳). با توجه به نو بودن موضوع، مصاحبه‌های متعدد با ۱۵ نفر از مدیران ستادی و اجرایی و سایر مسئولان درگیر در فرآیند تأمین مالی صنعت گردشگری که صاحب دانش موضوع هستند انجام‌شده است. براین اساس؛ گروه‌های خبرگان و معیارهای انتخاب آن‌ها براساس سابقه علمی و

نهادهای مالی خاص در تأمین مالی پروژه‌های.../نادری، قالیباف اصل، ابراهیم‌بای سلامی و فلاح

پژوهشی خبره (تعداد مقالات منتشره و گزارش‌های انجام‌شده مرتبط با موضوع تحقیق)، مرتبط بودن تخصص کاری با موضوع تحقیق، مدت‌زمان فعالیت (تعداد سال‌های فعالیت‌های مرتبط)، درجه تخصص و تجربه‌های عملی و دانش دقیق مرتبط با موضوع تحقیق بوده است. در این روش برای اطلاع و بررسی ابعاد مختلف مساله تحقیق از شواهد و داده‌های ثانویه موجود در اسناد و گزارش‌های ملی و بین‌المللی استفاده گردیده که به‌طور مشخص آمارهای بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، وزارت میراث فرهنگی و گردشگری، سازمان برنامه‌وبودجه، سازمان بورس و اوراق بهادار، گزارش‌های معتبر دولتی در داخل و گزارش‌های سازمان‌های معتبر بین‌المللی مانند سازمان جهانی گردشگری، بانک جهانی، صندوق بین‌المللی پول، شورای رقابت سفر و گردشگری و دیگر نهادهای معتبر می‌باشد. هدف از مطالعه کیفی دستیابی به درک عمیق در خصوص موضوع موردبررسی می‌باشد. همچنین در این رابطه مطالعه تطبیقی با اوراق بهادار موجود و قابل‌استفاده در بازار سرمایه نیز انجام‌گرفته است و بررسی اسناد و انجام مصاحبه تا حصول اشباع اطلاعاتی ادامه یافته تا بر مبنای فرآیند مهندسی مالی، مناسب‌ترین روش‌های تأمین مالی اسلامی برای طراحی ابزار انتخاب شود. استراتژی‌های مهندسی مالی اسلامی، استراتژی پاسخ به نیاز موجود مبنای تحقیق حاضر می‌باشد که از نیازهای واقعی مشتریان آغاز می‌کند، سپس به عقب برگشته و ابزارهای متناسب برای برآوردن آن نیازها را جستجو می‌کند. (رحیمی الماسی، فرشته، بت‌شکن، هاشم، ۱۳۹۶) سپس برای اعتبار دادن به الگوی اولیه، با استفاده از روش پیمایشی (روش کمی) اقدام به تهیه و تکمیل پرسشنامه ساختاریافته‌ای در قالب رویکرد دلفی در سه راند برای اطمینان از شاخص‌های استخراج‌شده و شناسایی شاخص‌های نهایی شده است. جهت بررسی و حصول اطمینان از تناسب الگوهای اولیه با استفاده از ۲۱ نفر از خبرگان صنعت گردشگری و بازار سرمایه به‌ویژه مدیران تأمین مالی کرده‌ایم که از طریق آن نظرات، عقاید و قضاوت‌های خبرگان به روش کمی موردبررسی و نقد قرار گرفته تا در دوره‌های بعدی قابل‌استخراج باشد. در پژوهش حاضر روش نمونه‌گیری در بخش کمی با توجه به هدف این نوع رویکرد از نوع احتمالی بوده و در قالب روش طبقه‌بندی صورت گرفته است، لذا نمونه‌های این تحقیق شامل افرادی است که با تأمین مالی صنعت گردشگری شناخت و آشنایی کاملی دارند اما در حوزه‌های مختلف گردشگری، بازار سرمایه و دانشگاه فعالیت می‌کنند. برخی از مهم‌ترین اطلاعات جمعیت شناختی خبرگان حاضر در مصاحبه و پرسشنامه، در جدول ۲ آورده شده است.

فصلنامه مهندسی مالی و مدیریت اوراق بهادار / دوره ۱۴ / شماره ۵۶ / پائیز ۱۴۰۲

جدول ۲- برخی از مهم ترین اطلاعات جمعیت شناختی گروه های خبرگان

رشته تحصیلی	مصاحبه	پرسشنامه	تحصیلات	مصاحبه	پرسشنامه	رده شغلی	مصاحبه	پرسشنامه	سابقه کاری (سال)	مصاحبه	پرسشنامه
گردشگری	۳	۴	کارشناسی ارشد	۸	۱۴	هئیت علمی	-	۱	۱۰-۵	-	۱
مالی	۵	۱۴	دکتری	۷	۷	عضو هیئت مدیره	۳	۶	۲۰-۱۱	۹	۱۳
اقتصاد	۲	۳	جمع	۱۵	۲۱	مدیر ارشد	۹	۳	۳۰-۲۱	۵	۶
مدیریت	۵	-				مدیر میانی	۱	۵	۳۰ به بالا	۱	۱
جمع	۱۵	۲۱				کارشناس ارشد	۲	۶	جمع	۱۵	۲۱
						جمع	۱۵	۲۱			

منبع: یافته های پژوهش گر

با توجه حصول اجماع و اشباع تئوریک در پرسشنامه ها و مصاحبه ها، در همین رابطه مصاحبه ثانویه با خبرگان منتخب و پاسخگو در سه حوزه گردشگری، بازار سرمایه و دانشگاهی به شرح جدول ۳ صورت پذیرفت.

جدول ۳- مصاحبه ثانویه

گروه	شرح	تعداد منتخب	تعداد جلسات گروهی
گردشگری	مدیران ارشد و میانی، اعضای هیئت مدیره و مدیران عامل	۵	۴
بازار سرمایه	کارشناسان ارشد، مدیران ارشد و میانی	۶	۲
دانشگاه	اعضای هیئت علمی	۲	۱
	جمع	۱۳	۷

منبع: یافته های پژوهش گر

در پایان پژوهش، محقق با استفاده از طرح مثلث سازی؛ نتایج کیفی و کمی را مقایسه و جمع بندی کرده است. در واقع هدف اصلی، کنار هم گذاشتن نقاط قوت و ضعف روش های کمی (حجم بزرگ نمونه، روندها، تعمیم) با روش های کیفی (حجم نمونه کوچک، جزئیات، عمیق) است. از این طرح زمانی استفاده می شود که پژوهشگر می خواهد به صورت مستقیم نتایج آماری کمی را با یافته های کیفی مقایسه یا مقابله نماید و یا با داده های کیفی، داده های کمی را بسط داده یا رواسازی نماید. یکی از روش های طرح مثلث سازی که در تحقیق حاضر مورد استفاده قرار گرفته؛ مدل همگرا می باشد. (دلاور، علی، کوشکی، شیرین، ۱۳۹۶)

نهادهای مالی خاص در تأمین مالی پروژه‌های.../نادری، قالبیاف اصل، ابراهیم‌بای سلامی و فلاح

یافته‌ها و تجزیه و تحلیل اطلاعات

در گام اول در بخش تجزیه و تحلیل کیفی؛ اسناد و مقالات جمع‌آوری شده؛ خلاصه‌سازی و فیش‌برداری شدند و سپس در نرم‌افزار تحلیل محتوای مکس کیو دی ای ۲۰ ورژن ۲۰۲۰ از طریق فرآیند کدگذاری مضامین مورد تجزیه و تحلیل کیفی قرار گرفتند. سپس برای تأیید الگوهای اولیه براساس فرآیند مهندسی مالی اسلامی؛ اقدام به انجام مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته و چندین جلسه مصاحبه کانونی گردید. در نهایت، نظرات و آراء خبرگان جهت ایجاد مقولات و نیز ساخت ابزار برای بخش کمی پژوهش آماده گردیدند. همان‌طور که در شکل ۱ نشان داده شده است از بین ۲۸۶۳ کد اولیه، انواع روش‌های تأمین مالی بر حسب پروژه‌های گردشگری با ۱۱۰۹ بار تکرار و سرمایه‌گذاری در صنعت گردشگری با ۸۳۴ بار تکرار و راهکارهای ارتقا صنعت گردشگری با ۵۲۱ بار تکرار به ترتیب بیشترین ضریب اهمیت و مقدار معادله شانون از نظر فراوانی را دارند. همچنین اهمیت نقش گردشگری در توسعه پایدار با ۳۶ بار تکرار و معیارهای روش‌های تأمین مالی با ۵۶ بار تکرار کمترین ضریب اهمیت از نقطه نظر فراوانی را دارند.

Code System	مقالات انگلیسی	گزارشات سازمانی	روزنامه‌ها و پایگاه‌های خبری	پایان نامه‌ها	مقالات فارسی	کتاب‌ها	مصاحبه‌ها	SUM
Paraphrases								0
معیارهای روش‌های تأمین مالی								56
انواع پروژه‌های صنعت گردشگری								307
انواع روش‌های تأمین مالی برحسب پروژه‌های گردشگری								1,109
راهکارهای ارتقاء صنعت گردشگری								521
اهمیت نقش گردشگری در توسعه پایدار								36
سرمایه‌گذاری در صنعت گردشگری								834
Σ SUM	597	165	326	97	1,148	288	242	2,863

شکل ۱- فراوانی کدهای اولیه برحسب منابع جمع‌آوری داده‌ها و مقولات اصلی

منبع: یافته‌های پژوهش‌گر

در خصوص ارزیابی روایی و پایایی داده‌های جمع‌آوری شده، با استفاده از چک‌لیست کرسول^{۳۱} و یا گوبا^{۳۲} ۲۰۱۰، روایی از چهار جهت مورد بررسی قرار گرفته است که شامل روایی توصیفی، روایی تفسیری، روایی تئوریک، روایی ارزیابی می‌باشد. همچنین با توجه به روش‌های موجود در مورد بررسی پایایی تحقیقات کیفی، محقق از روش‌های زیر همچون یادداشت‌برداری^{۳۳} بر روی اسناد، مصاحبه‌ها، ویدئوها، کتاب‌ها، ضبط صوت با کیفیت برای ثبت مطالب مصاحبه‌کنندگان، آوانگاری گفته‌های ضبط شده در این خصوص استفاده کرده است. (مرادی، محسن، ۱۳۹۷) در پایان بخش کیفی با توجه به اطلاعات جمع‌آوری شده؛ به صورت جدول ۴ پیشنهادهایی ارائه گردیده است.

جدول ۴- پیشنهادها در حوزه نهادهای مالی

نیادهای مالی پیشنهادی	ضرورت تشکیل
صندوق سرمایه‌گذاری املاک و مستغلات	<p>- به‌عنوان یکی از نهادهای مالی مکمل در فراهم نمودن زمینه تأمین مالی پروژه‌های زیربنایی همچون هتل‌سازی، ساخت فرودگاه‌ها، بندر، ترمینال‌های مسافری و... در مراحل ساخت و توسعه و بهسازی آن‌ها می‌تواند نقش مؤثری در توسعه صنعت گردشگری ایفا کنند.</p> <p>- در حال حاضر در کشور بیشترین ارزش افزوده بر روی املاک پروژه‌های گردشگری اتفاق می‌افتد بنابراین سرمایه‌گذاران ترجیح می‌دهند به‌جای کسب درآمد و سود از طریق ارزش افزوده خدمات صنعت گردشگری بیشتر به سرمایه‌گذاری و کسب سود از طریق ارزش افزوده املاک متمرکز شوند.</p> <p>- صندوق از محل افزایش قیمت املاک و مستغلات نیز سود سرمایه‌ای کسب می‌کند که منجر به افزایش بازدهی صندوق برای سرمایه‌گذاران می‌شود.</p>
شرکت سهامی عام پروژه	<p>- در حال حاضر پروژه‌های گردشگری نیمه‌تمام زیادی به‌ویژه در هتل‌سازی داریم. نیمه ساخت بودن پروژه‌ها باعث افزایش ۲۰ الی ۳۰ درصدی هزینه‌های مضاعف برای سرمایه‌گذاری شده است و انتظار می‌رود با این روش بتوان از افزایش هزینه‌ها کم کرد. لذا این روش برای تکمیل و بهره‌برداری از آن‌ها کمک زیادی به حل این مساله خواهد کرد.</p> <p>- از آنجایی که بیشترین پروژه‌های گردشگری؛ زیرساخت هستند لذا قابلیت بالایی برای تأمین مالی در این صنعت می‌تواند داشته باشد.</p> <p>- برای سرمایه‌گذاران می‌تواند از جذابیت بالایی برخوردار باشد به دلیل اینکه دارایی واقعی را به‌جای خرید بدهی در اختیار مردم قرار می‌دهد.</p>
صندوق‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر	<p>- یکی از کارآمدترین روش‌ها برای تأمین مالی شرکت‌های نوپا و البته تکنولوژی محور بخصوص شرکت‌های دانش‌بنیان گردشگری جهت ارائه خدمات گردشگری هستند</p> <p>- با توجه به ریسک‌های مربوط به استارت آپ‌ها؛ مناسب می‌باشد</p> <p>- نمونه قرارداد خطرپذیر می‌تواند متناسب با صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر برای صنایع دستی در برخی موارد همچون گلیم، فرش می‌تواند تدوین گردد نه در همه موارد آن</p> <p>- می‌تواند برای تأمین مالی جهت بازسازی برخی از کسب‌وکارهای گردشگری همچون بوتیک هتل‌ها هم بکار رود</p>
صندوق سرمایه‌گذاری زیرساخت گردشگری	<p>- به‌منظور سرمایه‌گذاری تخصصی، بهره‌مندی از تنوع‌بخشی و کمک به سرمایه‌گذاران نهادی در انتخاب پروژه‌های پربازده‌تر در صنعت گردشگری مناسب به نظر می‌آید.</p> <p>- بیشترین پروژه‌های سرمایه‌گذاری در گردشگری در بخش زیرساخت‌هاست که بیشتر آن‌ها در حوزه حمل‌ونقل به‌ویژه حمل‌ونقل ریلی جاده‌ای و هوایی و البته دریایی می‌باشد لذا تشکیل آن یک ضرورت محسوب می‌شود.</p> <p>- صندوق‌های سرمایه‌گذاری در واقع نوعی تضمین در سرمایه‌گذاری را ارائه می‌دهند که این امر موجب اطمینان خاطر برای سرمایه‌گذاران خرد در زمینه سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری می‌باشد و منجر به افزایش سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی بیشتری می‌گردد.</p>
تشکیل سندیکای ضمانت اوراق توسط صندوق توسعه گردشگری	<p>- جهت ایجاد اطمینان برای بخش خصوصی جهت ورود به طرح‌های زیرساختی، تشکیل سندیکای ضمانت اوراق توسط صندوق توسعه گردشگری با بانک‌ها را ضروری است.</p>

نهادهای مالی خاص در تأمین مالی پروژه‌های.../نادری، قالبیاف اصل، ابراهیم‌بای سلامی و فلاح

ضرورت تشکیل	نهادهای مالی پیشنهادی
- برای پوشش ریسک طرح‌های صنعت گردشگری و در جهت سودآوری، حفظ و یا افزایش حقوق صاحبان سهام می‌تواند مؤثر واقع شود - می‌تواند منجر به اجتناب سرمایه‌گذاران از نوسانات خسارت‌ها شود و البته در توسعه فعالیت‌های بیمه‌گران نیز نقش مهمی ایفا کند	ایفای نقشی مشابه بیمه‌گر اتکایی توسط صندوق توسعه گردشگری
- همان کلوب‌های پی‌اند ای هستند که برای بیمه کردن تعهدات و مسئولیت یکدیگر ایجاد می‌شوند. با توجه به برخی از ویژگی‌های پروژه‌های گردشگری به‌ویژه از نظر ریسک و بازده این امر می‌تواند امتیازات مثبتی داشته باشد. - با توجه به متنوع بودن پروژه‌های صنعت گردشگری و پر ریسک بودن آن‌ها این امر ضروری است.	تشکیل انجمن مشترک بیمه

منبع: یافته‌های پژوهش‌گر

در گام دوم در بخش تجزیه و تحلیل کمی؛ با توجه به سؤالات پژوهش و با در نظر گرفتن پیشنهادها بخش کیفی، سؤالات پرسشنامه‌ای در این خصوص طراحی گردید. همان‌طور که در جدول شماره ۵ نشان داده شده است؛ ارتباط سؤالات پرسشنامه با پرسش‌های پژوهش که بر مبنای معیار مهندسی مالی اسلامی (تشخیص نیازهای طرفین معامله، تشخیص دارایی مبنای معامله، تحلیل کامل جریان نقدی معامله، انتخاب مناسب‌ترین مدل مالی اسلامی، درک کامل ویژگی‌های ریسک و بازده معامله و بررسی امکان افزودن ابزارهای ارتقای اعتبار) در اختیار ۲۱ نفر از خبرگان قرار داده شد تا بر اساس طیف ۵ گانه لیکرت به هر شاخص امتیاز دهند. همچنین از خبرگان خواسته شد هر عاملی غیر از عوامل گفته‌شده را چنان‌چه مدنظر دارند بیان کنند.

جدول ۵- ارتباط سؤالات پرسشنامه با پرسش‌های پژوهش

شماره سؤالات مربوط به پرسشنامه	سؤالات پژوهش
۶-۴-۲	۱- روش‌های تأمین مالی پروژه‌های صنعت گردشگری و ابعاد آن با توجه به نیازها و ویژگی‌های خاص طرح کدامند؟
۱۲-۱	۲- ابعاد روش‌های تأمین مالی پروژه‌های صنعت گردشگری با توجه به مراحل انجام پروژه‌های گردشگری کدام‌اند؟
۷-۵	۳- ابعاد روش‌های جذب سرمایه‌گذاران خارجی و داخلی برای پروژه‌های صنعت گردشگری در بازار سرمایه در بستر نظام حقوقی و قانونی حاکم بر بازار سرمایه ایران چگونه است؟
۱۱-۱۰-۹-۸-۳	۴- ریسک‌های مرتبط با روش‌های تأمین مالی صنعت گردشگری در ایران با تمرکز بر ظرفیت‌های بازار سرمایه و شیوه مدیریتی آن چگونه است؟

منبع: یافته‌های پژوهش‌گر

در تحلیل پرسشنامه و مصاحبه‌ها، با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS، EXCEL ابتدا ویژگی‌های فردی پاسخ‌دهندگان ارائه شده و سپس نتایج آزمون‌های آماری ارائه می‌شود. با توجه به مؤلفه‌هایی که در نتیجه

فصلنامه مهندسی مالی و مدیریت اوراق بهادار / دوره ۱۴ / شماره ۵۶ / پاییز ۱۴۰۲

برآیندگیری از سؤالات پدید آمده و در سطح اندازه‌گیری فاصله‌ای - نسبی قرار دارند و نیز عدم تائید نرمال بودن توزیع داده‌های پژوهش محقق می‌بایست از مزمون‌های آمار استنباطی ناپارامتریک استفاده نماید. با توجه به اطلاعات گردآوری شده در بخش کیفی، در دور اول ابتدا پرسشنامه‌ای شامل ۱۹ سؤال طراحی شد و در اختیار ۲۱ خبره قرار داده شد تا بر اساس طیف ۵ تایی لیکرت به هر شاخص امتیاز دهند. همچنین از خبرگان خواسته شد چنانچه عاملی غیر از عوامل گفته شده مدنظر دارند بیان کنند. سپس عواملی که میانگین کمتر از ۳ در مرحله اول دلفی کسب کرده‌اند حذف شدند. نتایج نشان داد ۷ سؤال حذف گردیدند. همچنین براساس شاخص روایی محتوایی (CVR)^{۲۴} با توجه به اینکه براساس جدول لاوشه^{۲۵}؛ برای تعداد خبرگان ۲۱ نفر باید حداقل مقدار شاخص روایی عدد ۰/۴۲ باشد. (مرادی، محسن، ۱۳۹۸) لذا براین اساس، سؤالاتی که زیر این مقدار بودند به دلیل نداشتن روایی لازم حذف شدند. در دور دوم دلفی بسیاری از خبرگان، نظرات خود در مرحله اول را تائید کردند و فقط محتوای یک سؤال اصلاح شد. در نهایت برای بررسی مجدد در دور سوم دلفی نیز به طریق مشابه، پرسشنامه مرحله دوم دوباره در اختیار افراد خبره قرار داده شد تا همانند مرحله قبل به هر شاخص امتیاز دهند. همچنین در این دور، میانگین امتیازات دور دوم دلفی نیز قرار داده شد تا افراد براساس میانگین کل تصمیم‌گیری کنند. در این راند نیز بیشتر خبرگان همان نظرات مرحله دوم را تائید کردند و از ارائه نظر جدید خودداری کردند. لذا روند انجام دلفی متوقف گردید. با توجه به مؤلفه‌هایی که در نتیجه برآیندگیری از سؤالات پدید آمدند و در سطح اندازه‌گیری فاصله‌ای - نسبی قرار دارند و نیز عدم تائید نرمال بودن توزیع داده‌های پژوهش محقق از مزمون‌های آمار استنباطی ناپارامتریک استفاده کرده است. محقق در ادامه از مزمون‌های آماری زیر برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده کرده است:

۱. آزمون t تک نمونه‌ای برای آگاهی از موافقت یا مخالفت خبرگان با موضوع هر سؤال و میزان آن: در این آزمون، نمرات به دست آمده از یک پژوهش را با یک عدد ثابت فرضی (در این پژوهش، میانگین هر سؤال برابر مقدار ۳) مقایسه می‌کنند. عدد ۳ براساس امتیازات درج شده در طیف لیکرت ۵ درجه‌ای برای میزان موافقت یا مخالفت تعیین شده است.

$$\begin{cases} H_0: \mu=3 \\ H_1: \mu \neq 3 \end{cases}$$
$$T = \frac{\bar{x} - 3}{S/\sqrt{n}}$$

۲. آزمون چولگی^{۲۶} و کشیدگی^{۲۷} برای تشخیص وجود یا عدم وجود اجماع و میزان آن در مورد هر سؤال: در سال ۲۰۱۶ کلین^{۲۸} به نقل از استیون^{۲۹}، گیفن^{۳۰} و برین^{۳۱} بیان نمود که منحصر به فردترین

نهادهای مالی خاص در تأمین مالی پروژه‌های.../نادری، قالیباف اصل، ابراهیم‌بای سلامی و فلاح

شاخص تعیین نرمال بودن توزیع داده‌ها برای طیف‌هایی مانند طیف لیکرت؛ استفاده از معیار چولگی و کشیدگی می‌باشد. همچنین استاکس^{۳۲} ۲۰۰۷ بیان نمود که آزمون‌هایی مانند کلموگروف اسمیرنوف^{۳۳}، تنها برای داده‌های ذاتاً کمی (مثل درآمد) با تعداد نمونه بالای ۳۰۰۰ مناسب است و اگر تعداد داده‌های ذاتاً کمی پایین‌تر از ۳۰۰۰ باشد، آزمون شاپیرو^{۳۴} می‌تواند مورد استفاده قرار بگیرد. با توجه به کیفی بودن داده‌ها؛ قطعاً تمامی منابع به‌روز و حتی نرم‌افزارهای تخصصی برای طیف لیکرت بر مبنای چولگی و کشیدگی، توزیع داده‌ها و الگوی آن را تشخیص می‌دهد. لذا معیار نرمال بودن؛ قرار گرفتن داده‌ها در بازه موردنظر (در کشیدگی بین +۵ تا -۵ و در چولگی +۳ تا -۳) می‌باشد. (مرادی، محسن، ۱۳۹۸)

H0: داده‌ها دارای توزیع یکنواخت هستند.

H1: داده‌ها دارای توزیع یکنواخت نیستند.

۳. آزمون کروسکال والیس^{۳۵} برای تشخیص همسان بودن یا نبودن پاسخ‌های خبرگان در گروه‌های موردبررسی خبرگان: یک آزمون غیرپارامتری و آنالیز واریانس بوده و برای مقایسه سه و بیشتر از سه گروه استفاده می‌شود. در اینجا فرض صفر زمانی رد می‌شود که مقدار سطح معناداری کمتر از ۰,۰۵ باشد. لذا فرضیه صفر و یک در این آزمون به‌صورت زیر مطرح می‌شوند: (مرادی، محسن، ۱۳۹۸)

H0: نظرات در هر سه گروه با هم برابرند.

H1: نظرات افراد با هم اختلاف معناداری دارند.

جمع‌بندی نتایج آزمون‌های آماری انجام‌شده به شرح نگاره ۵ خلاصه گردیده است:

با توجه به ارتباط سؤالات پرسشنامه با پرسش‌های پژوهش؛ جمع‌بندی نتایج آزمون‌های آماری انجام‌شده به شرح جدول ۶ خلاصه شده است:

جدول ۶ - جمع‌بندی نتایج آزمون‌های انجام‌شده

شماره سؤال	شدت موافقت یا مخالفت		اجماع یا عدم اجماع		همسان بودن	
	آزمون t	میانگین	میزان موافقت یا مخالفت	چولگی	کشیدگی	میزان توافق یا عدم توافق
۱	۵,۹۶۶	۴,۰۵	موافقت زیاد	-۱,۳۶۳	۲,۸۱۶	توافق
۲	۳,۶۲۷	۳,۷۱	موافقت زیاد	-۰,۷۱۸	۰,۰۵۳	توافق
۳	۳,۹۹۶	۳,۸۱	موافقت زیاد	-۰,۴۱۵	-۰,۴۵۰	توافق
۴	۷,۳۸۴	۴,۲۴	موافقت زیاد	-۱,۱۸۴	۲,۳۳۶	توافق

فصلنامه مهندسی مالی و مدیریت اوراق بهادار / دوره ۱۴ / شماره ۵۶ / پائیز ۱۴۰۲

شماره سؤال	شدت موافقت یا مخالفت			اجماع یا عدم اجماع		همسان بودن	
	آزمون t	میانگین	میزان موافقت یا مخالفت	چولگی	کشیدگی	میزان توافق یا عدم توافق	آزمون کروسکال والیس
۵	۳,۵۰۸	۳,۷۶	موافقت زیاد	-۰,۴۸۰	-۰,۶۱۵	توافق	۰,۱۰۵
۶	۵,۵۵۲	۴,۰۵	موافقت زیاد	-۱,۱۲۳	۱,۴۸۲	توافق	۰,۰۲۴
۷	۶,۱۶۲	۴,۲۹	موافقت زیاد	-۱,۴۰۱	۱,۳۵۸	توافق	۰,۱۶۳
۸	۹,۳۱۲	۴,۱۰	موافقت زیاد	۰,۱۱۴	۰,۹۴۲	توافق	۰,۸۲۶
۹	۱۰,۵۲۷	۴,۲۴	موافقت زیاد	۰,۲۰۰	۰,۰۲۷	توافق	۱
۱۰	۶,۹۷۱	۴,۲۹	موافقت زیاد	-۱,۱۶۶	۱,۱۸۰	توافق	۰,۸۰۸
۱۱	۴,۹۵۴	۳,۸۶	موافقت زیاد	-۰,۳۹۴	۰,۱۵۴	توافق	۰,۸۹۲

منبع: یافته‌های پژوهش‌گر

در این پژوهش برای بررسی روایی بخشی کمی آزمون‌های زیر استفاده شده است:

آزمون روایی نومولوژیک^{۳۶} (روایی قانونی): در این روش محقق برای متغیر موردنظر خود باید بین ۲ تا ۵ پژوهش را مشخص کند که در آن‌ها از سؤالات مشابه برای اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش خود استفاده کرده باشد. (مرادی، محسن، ۱۳۹۸) بر این اساس در تحقیقی با عنوان الگویی برای تأمین مالی طرح‌های زیرساختی حمل‌ونقل جاده‌ای در ایران با تمرکز بر ظرفیت‌های بازار سرمایه که توسط رحیمی الماسی در سال ۱۳۹۶ انجام گرفت، از سؤالات مشابه برای اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش خود استفاده کرده است. همچنین ایمانی در سال ۱۳۹۵ در پژوهش خود با عنوان ارزیابی و اولویت‌بندی ابزارهای مالی اسلامی برای توسعه زیرساخت‌های صنعت گردشگری براساس ابزارهای تأمین مالی اسلامی با استفاده از پرسشنامه ترکیبی براساس میزان بازده اوراق و ریسک متناسب با توجه به نوع طرح‌ها استفاده کرده است. (ایمانی، هادی، آبادی، علی، رحیم‌پور، علی ۱۳۹۵)

همچنین در این پژوهش از برخی آزمون‌های درونی نیز برای بررسی روایی استفاده شده است که

شامل:

(الف) روایی صوری یا ظاهری: پیرامون ترجمه‌های رفت و برگشتی و اصلاحات ابهامات و فونت و غیره به‌غیراز استاد راهنما و مشاور، ۳ خبره آن را بررسی کردند و از آن‌ها نظرخواهی صورت گرفته است.

نهادهای مالی خاص در تأمین مالی پروژه‌های.../نادری، قالیباف اصل، ابراهیم‌بای سلامی و فلاح

ب) **روایی محتوا:** در این روش سؤال‌های آزمون در اختیار متخصصان گذاشته شد و از آن‌ها خواسته شد که مشخص کنند آیا سؤالات، صفت موردنظر را اندازه‌گیری می‌کند یا خیر و این که آیا سؤالات پژوهش، کل محتوای آزمون را در برمی‌گیرند. (مرادی، محسن، ۱۳۹۷) در این پژوهش برای بررسی محتوا از شاخص نسبت روایی محتوایی استفاده گردیده است. (مرادی، محسن ۱۳۹۸)

برای بررسی پایایی پژوهش؛ از آنجایی که پرسشنامه‌های محقق ساخته خود به دو نوع ترکیبی^{۳۷} و انعکاسی^{۳۸} طبقه‌بندی می‌شوند؛ نوع آزمون‌های تست پایایی آن‌ها متفاوت است. در پرسشنامه ترکیبی، برخلاف پرسشنامه انعکاسی برای محاسبه پایایی آزمون آلفای کرونباخ^{۳۹} استفاده نمی‌شود. چون اساساً سؤالات نباید به یکدیگر وابستگی داشته باشند. (مرادی، محسن، ۱۳۹۷) لذا پایایی آن مورد بررسی قرار نمی‌گیرد.

نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر در قالب استراتژی مهندسی مالی اسلامی مطرح شد و استراتژی سوم آن به‌عنوان تمرکز تحقیق حاضر انتخاب گردید. پس از تشریح روش کلی تحقیق، روش تحقیق آمیخته مورد استفاده قرار گرفت و در پایان، با استفاده از طرح مثلث‌سازی، نتایج کیفی و کمی مقایسه و جمع‌بندی گردید که موارد زیر جهت تقویت نظام تأمین مالی پروژه‌های گردشگری ضروری تشخیص داده شدند:

○ استفاده از صندوق سرمایه‌گذاری املاک و مستغلات برای ساخت و توسعه و بهسازی پروژه‌های گردشگری

○ تشکیل شرکت سهامی عام پروژه برای تکمیل و بهره‌برداری از پروژه‌های گردشگری

○ تدوین قرارداد خطرپذیر متناسب با صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر برای صنایع دستی

○ تشکیل صندوق سرمایه‌گذاری زیرساخت گردشگری به‌منظور سرمایه‌گذاری تخصصی، بهره‌مندی از تنوع‌بخشی و کمک به سرمایه‌گذاران نهادی در انتخاب پروژه‌های پربازده‌تر در صنعت گردشگری

○ الزام به مدیریت دارایی صندوق توسعه گردشگری از طریق شرکت تأمین سرمایه تخصصی

○ تشکیل سندیکای ضمانت اوراق توسط صندوق توسعه گردشگری جهت ایجاد اطمینان برای بخش

خصوصی جهت ورود به طرح‌های زیرساختی

○ ایفای نقشی مشابه بیمه‌گر اتکایی توسط صندوق توسعه گردشگری

○ تشکیل انجمن مشترک بیمه برای حمایت و جبران خسارت توسط صنعت گردشگری^{۴۰}

منابع

- ۱) ابراهیمبای سلامی، غلامحیدر، شکوهی نیا، علی اصغر. (۱۳۹۷). مهندسی سیستم کسب و کارها: در طرح صد هتل - صد کسب و کار برای توسعه گردشگری ایران. هلدینگ گردشگری سازمان تأمین اجتماعی (هگتا).
- ۲) ایمانی، هادی، آبادی، علی، رحیم پور، علی. (۱۳۹۵). ارزیابی و اولویت بندی ابزارهای مالی اسلامی برای توسعه زیرساخت های صنعت گردشگری.
- ۳) چیت سازان، هستی، کولجی، ساره، باقری، افسانه. (۱۳۹۸). شناسایی عوامل پیش برنده استفاده از تأمین مالی جمعی توسط کارآفرینان (مورد مطالعه: صنعت گردشگری). توسعه کارآفرینی، ۱۲(۱)، ۲۱-۴۰.
- ۴) رحیمی الماسی، فرشته، بت شکن، هاشم، عبده تبریزی، حسین، سلیمی، محمدجواد. (۱۳۹۶). الگویی برای تأمین مالی طرح های زیرساختی حمل و نقل جاده ای در ایران با تمرکز بر ظرفیت های بازار سرمایه.
- ۵) رستم زاده، پرویز، نصیرآبادی، شهره. (۱۳۹۵). استفاده ایران از تأمین مالی بانک توسعه اسلامی در پروژه های زیرساختی. فصلنامه علمی-ترویجی اقتصاد و بانکداری اسلامی، ۱۴، ۵۹-۸۵.
- ۶) علیمردادی، محمد، سیدنورانی، محمدرضا. (۱۳۹۴). کاربردی از نظریه نمایندگی در تحلیل تأمین مالی پروژه های نفت و گاز (صکوک اجاره و مشارکت و قراردادهای نفتی).
- ۷) فرزین، محمدرضا. (۱۳۸۴). شناخت جایگاه و حوزه های فعالیت تعاونی های گردشگری در جهان و ایران. فصلنامه مطالعات جهانگردی، ۸.
- ۸) کامیابی، یحیی، پرهیزگار، بتول. (۱۳۹۵). بررسی رابطه بین سرمایه گذاران نهادی و هم زمانی قیمت سهام در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. فصلنامه علمی پژوهشی دانش سرمایه گذاری، ۵(۱۷)، ۱۶۵-۱۸۶.
- ۹) مرادی، محسن. (۱۳۹۷). روایی در تحقیق کیفی. موسسه آکادمی تحلیل آماری ایران.
- ۱۰) مرادی، محسن. (۱۳۹۸). بررسی روایی محتوایی پرسشنامه. موسسه آکادمی تحلیل آماری ایران.
- 11) (TTF). (2008). Tourism infrastructure policy and priorities. The Tourism & Transport Forum's (TTF). www.ttf.org.au
- 12) Banna, H. (2022). The Role of Banking and Financial Institutions in the Tourism and Hospitality Industry in Bangladesh. Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-16-1858-1_8

نهادهای مالی خاص در تأمین مالی پروژه‌های.../نادری، قالیباف اصل، ابراهیم‌بای سلامی و فلاح

13) Carrillo-Hidalgo, I. & Fernández Ignacio Pulido, J. (2012). Tourism funding by international financial institutions. A critical analysis. *Investment Management and Financial Innovations*, 9(3), 76–92. <https://orcid.org/0000-0002-0914-5084>

14) Haxton, P. (2015). *A Review of Effective Policies for Tourism Growth*. OECD Publishing.

15) Melián-Alzol, L. Fernández-Monroy, M. & Hidalgo-Peñate, M. (2015). El sector turístico en contextos de crisis: Análisis de situaciones de riesgo e implicaciones directivas para el sector hotelero en Canarias. *Universia Business Review*, 45, 110–129.

16) PERIĆ, J. MUJAČEVIĆ, E. & ŠIMUNIĆ, M. (2009). International financial institution investments in tourism and hospitality. *International Business and Cultural Studies*, 1–17

1 UNWTO

2 PERIC

۳ موسسه مالی بین‌المللی

4 Hidalgo

5 Hasanul Banna

۶ سازمان بورس اوراق بهادار

7 IFC

8 MIGA

9 ESIF

10 ADF

11 OECF

12 OPIC

13 ECA

14 Asian Infrastructure Investment Bank

15 Islamic Development Bank Group

16 Technical Cooperation office

17 Awqaf Properties Investment Fund (APIF)

18 World Waqf Foundation (WWF)

19 Strauss and Corbin

20 MAXQDA

21 Creswell

22 Guba

23 Memo

24 Content Validity Ratio

25 Lawshe

26 Skewness test

27 Kurtosis test

28 Klein

29 Steven

30 Giffen

31 Brein

32 Stocks

33 Kolmogorov Smirnov Test

34 Shapiro test

35 Kruskal-Wallis test

36 Nomological validity test

37 Formative questionnaire

38 Reflective questionnaire

39 Cronbach's alpha test

Special financial institutions in financing projects of the tourism industry of Iran in the capital market

Receipt: 01/09/2022

Acceptance: 09/10/2022

Masoumeh Naderi¹

Hasan Qalibaf Asl²

Gholamhaidar Ebrahimbai Salami³

Mirfeiz FallahShams⁴

Abstract

The purpose of the research is to examine special financial institutions; In the financing of tourism industry projects in Iran, it is based on the capital market. Based on the philosophical premise, this research is interpretive. Also, its paradigm is pragmatism and its approach in the field of mixed research. Here, there is a tendency towards the applicability of "what works" and solutions to problems. Therefore, the important dimensions of the research and its questions are emphasized, so no hypotheses are examined and its purpose is to answer the research questions. In this method, the researcher has compared and summarized the qualitative and quantitative results with the triangulation approach by reviewing the documents and asking the experts' opinions through preliminary semi-structured interviews and questionnaires using the Delphi method. The results have shown that real estate investment funds, project joint stock company, risk investment fund, tourism infrastructure investment fund, bond guarantee syndicate by the tourism development fund with banks, playing the role of reinsurer by the fund The development of tourism, the formation of a joint insurance association for the compensation of tourism projects has been agreed upon.

Key words

tourism, financial institutions, financing, capital market

1-Department of Finance, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. naderi.masoumeh14@gmail.com

2-Department of Management, Faculty of Social and Economic Sciences, Al-Zahra University, Tehran, Iran. (Corresponding Author) h.ghalibaf@alzahra.ac.ir

3-Department of Business, Faculty of Entrepreneurship, University of Tehran, Tehran, Iran. (ghsalami@ac.ut.ir)

4-Department of Business Management, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. fallahshams@gmail.com